

Уноситься
Кабінетом Міністрів України

М. АЗАРОВ

“ ”

2013 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про стандартизацію

Цей Закон установлює правові та організаційні засади стандартизації в Україні і спрямований на забезпечення формування та реалізації державної політики у цій сфері.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) європейський стандарт — регіональний стандарт, прийнятий європейською організацією стандартизації;

2) знак відповідності продукції національним стандартам — знак, що засвідчує відповідність позначеної ним продукції вимогам національних стандартів, які поширюються на цю продукцію;

3) каталог — документ, що містить систематизований звід або перелік будь-яких об'єктів та дає змогу віднайти кожний об'єкт за певною позначкою. Каталог може містити характеристики, показники та інші дані щодо об'єктів, внесених до нього;

4) кодекс ustalеної практики — нормативний документ, що містить рекомендації щодо практик чи процедур проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування або експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів;

5) коментарі — зауваження і пропозиції до проектів національних стандартів та кодексів ustalеної практики;

6) консенсус — загальна згода, яка характеризується відсутністю серйозних заперечень із суттєвих питань у більшості заінтересованих сторін та досягається в результаті процедури, спрямованої на врахування думки всіх сторін і зближення розбіжних поглядів. Консенсус не обов'язково є одностайністю;

7) міждержавний стандарт — регіональний стандарт, передбачений Угодою про проведення узгодженої політики в галузі стандартизації, метрології і сертифікації від 13 березня 1992 року та прийнятий Міждержавною радою стандартизації, метрології і сертифікації;

8) міжнародна організація стандартизації — організація, що займається стандартизацією, членство в якій відкрито для відповідних національних органів усіх країн;

9) міжнародна стандартизація — стандартизація, участь у якій відкрита для відповідних органів усіх країн;

10) міжнародний стандарт — стандарт, прийнятий міжнародною організацією стандартизації і доступний для широкого кола користувачів;

11) національна стандартизація — стандартизація, що проводиться на рівні однієї країни;

12) національний орган стандартизації — орган стандартизації, визнаний на національному рівні, який має право бути національним членом відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації;

13) національний стандарт — стандарт, прийнятий національним органом стандартизації та доступний для широкого кола користувачів;

14) нормативний документ — документ, який установлює правила, настанови чи характеристики стосовно діяльності або її результатів;

15) перевіряння — діяльність з перевірки нормативного документа з метою встановлення необхідності його подальшого застосування, перегляду чи скасування;

16) перегляд — внесення всіх необхідних змін до змісту та оформлення нормативного документа, результатом якого є прийняття нового нормативного документа;

17) регіональна організація стандартизації — організація, що займається стандартизацією, членство в якій відкрито для відповідних

національних органів країн лише одного географічного, політичного або економічного простору;

18) регіональна стандартизація — стандартизація, участь у якій відкрита для відповідних органів країн лише одного географічного, політичного або економічного простору;

19) регіональний стандарт — стандарт, прийнятий регіональною організацією стандартизації і доступний для широкого кола користувачів;

20) стандарт — нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики стосовно діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері;

21) стандартизація — діяльність, що полягає у встановленні положень для загального та неодноразового використання стосовно наявних чи потенційних завдань, яка спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері.

2. Термін “технічний регламент” вживається у значенні, наведеному в Законі України “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності”, термін “продукція” — у значенні, наведеному в Законі України “Про підтвердження відповідності”.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон регулює відносини, пов’язані з діяльністю у сфері стандартизації та застосуванням її результатів.

2. Дія цього Закону не поширюється на будівельні норми, лікарські засоби, стандарти медичних послуг, бухгалтерського обліку, оцінки майна, освіти та інші соціальні стандарти, передбачені законодавством.

Стаття 3. Законодавство України у сфері стандартизації

1. Законодавство України у сфері стандартизації складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

Стаття 4. Мета стандартизації та основні принципи державної політики у сфері стандартизації

1. Метою стандартизації в Україні є:

забезпечення відповідності об’єктів стандартизації своєму призначенню;

керування різноманітністю, застосовність, сумісність, взаємозамінність об’єктів стандартизації;

забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур;

забезпечення охорони життя та здоров'я;

забезпечення інтересів споживачів;

забезпечення безпечності праці;

збереження навколишнього природного середовища й економія всіх видів ресурсів;

усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції.

2. Державна політика у сфері стандартизації базується на збалансованому застосуванні таких принципів:

1) забезпечення участі фізичних і юридичних осіб у розробленні національних стандартів та кодексів ustalеної практики;

2) відкритості та прозорості процедур розроблення і прийняття національних стандартів та кодексів ustalеної практики з урахуванням інтересів усіх заінтересованих сторін;

3) неупередженого прийняття національних стандартів та кодексів ustalеної практики на засадах консенсусу;

4) добровільного застосування національних стандартів та кодексів ustalеної практики, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами;

5) відповідності національних стандартів та кодексів ustalеної практики законодавству;

6) адаптації до сучасних досягнень науки і техніки, сприяння впровадженню інновацій та підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників;

7) доступності національних стандартів та кодексів ustalеної практики, а також інформації про них для користувачів;

8) пріоритетності прийняття в Україні міжнародних та регіональних стандартів та кодексів ustalеної практики як національних;

9) дотримання міжнародних та регіональних правил і процедур стандартизації;

10) участі у міжнародній та регіональній стандартизації;

11) прийняття і дотримання суб'єктами національної стандартизації Кодексу добродійної практики з розроблення, прийняття і застосування стандартів відповідно до Угоди Світової організації торгівлі про технічні бар'єри в торгівлі, що є додатком до Маракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі 1994 року.

Стаття 5. Об'єкти стандартизації

1. Об'єктами стандартизації є матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність, правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал і органи, системи управління, а також вимоги до термінології, позначення, фасування, пакування, маркування, етикетування тощо.

Стаття 6. Нормативні документи

1. Залежно від рівня суб'єкта стандартизації, який приймає нормативні документи, вони поділяються на:

1) національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації;

2) стандарти організацій, прийняті підприємствами, установами та організаціями.

Стаття 7. Мова національних стандартів та кодексів усталеної практики

1. Національні стандарти та кодекси усталеної практики приймаються державною мовою або в разі потреби однією з мов відповідних міжнародних або регіональних організацій стандартизації.

Розділ II**ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ****Стаття 8. Суб'єкти національної стандартизації**

1. Суб'єктами національної стандартизації є:

1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації;

2) національний орган стандартизації;

3) технічні комітети стандартизації.

Стаття 9. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, належать:

1) забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері стандартизації;

2) визначення пріоритетних напрямів розвитку стандартизації;

3) інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики у сфері стандартизації;

4) узагальнення практики застосування законодавства у сфері стандартизації, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України;

5) погодження програми робіт з національної стандартизації;

6) вжиття обґрунтованих заходів для прийняття і дотримання суб'єктами національної стандартизації Кодексу добросовісної практики з розроблення, прийняття і застосування стандартів відповідно до Угоди Світової організації торгівлі про технічні бар'єри в торгівлі, що є додатком до Маракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі 1994 року;

7) координація проведення робіт з національної стандартизації центральними органами виконавчої влади в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

8) здійснення контролю за дотриманням національним органом стандартизації процедур у сфері національної стандартизації відповідно до принципів, норм та вимог, установлених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та національними стандартами.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, може виконувати інші функції та повноваження згідно із законами України.

Стаття 10. Національний орган стандартизації

1. Функції національного органу стандартизації виконує юридична особа публічного права, утворена Кабінетом Міністрів України.

2. До складу національного органу стандартизації входять:

- 1) керівна рада;
- 2) комісія з апеляцій.

3. До повноважень національного органу стандартизації належать:

1) організація та координація діяльності щодо розроблення, прийняття, перевіряння, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них відповідно до цього Закону;

2) прийняття, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них відповідно до цього Закону;

3) вжиття заходів щодо гармонізації національних стандартів та кодексів усталеної практики з відповідними міжнародними, регіональними стандартами та кодексами усталеної практики;

4) розроблення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, національних стандартів та змін до них щодо:

процедур розроблення, прийняття, перевіряння, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них;

критеріїв, форми і процедур для розгляду пропозиції щодо проведення робіт з національної стандартизації;

процедур створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації;

5) розроблення національних стандартів щодо опису та процедур застосування знака відповідності продукції національним стандартам;

6) забезпечення відповідності національних стандартів та кодексів ustalеної практики законодавству;

7) забезпечення адаптації національних стандартів та кодексів ustalеної практики до сучасних досягнень науки і техніки;

8) підготовка та затвердження програми робіт з національної стандартизації;

9) прийняття рішень щодо утворення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності;

10) координація діяльності технічних комітетів стандартизації;

11) участь у підготовці міжнародних, регіональних стандартів та кодексів ustalеної практики, які розробляються відповідними міжнародними та регіональними організаціями стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації чи з якими він співпрацює відповідно до положень цих організацій або відповідних договорів, забезпечення врахування інтересів України в цій діяльності;

12) забезпечення та сприяння співробітництву у сфері стандартизації між виробниками, постачальниками, споживачами продукції та відповідними державними органами;

13) заохочення участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у розробленні національних стандартів та кодексів ustalеної практики, сприяння доступу зазначених суб'єктів до текстів цих документів;

14) затвердження кваліфікаційних вимог до працівників національного органу стандартизації, положення про проведення атестації працівників зазначеного органу та складу атестаційної комісії;

15) підготовка щорічного звіту про свою діяльність, внесення його після схвалення керівною радою на розгляд центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та оприлюднення звіту на власному офіційному веб-сайті.

4. Національний орган стандартизації може виконувати інші функції та повноваження згідно із законами України та статутом.

5. Статут національного органу стандартизації та зміни до нього затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації.

Стаття 11. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника національного органу стандартизації

1. Національний орган стандартизації очолює керівник, який призначається на посаду строком на п'ять років та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України.

2. Керівник національного органу стандартизації призначається на посаду за пропозицією керівної ради.

3. Керівником національного органу стандартизації може бути громадянин України, який постійно проживає в Україні, має повну вищу освіту, загальний стаж роботи на керівних посадах не менш як три роки, досвід роботи у сфері стандартизації не менш як п'ять років та не має судимості за вчинення злочину.

4. Керівник національного органу стандартизації є членом керівної ради, не може бути обраний її головою (заступником голови) або головувати на її засіданнях.

5. Керівник національного органу стандартизації звільняється з посади в разі:

- 1) закінчення строку повноважень;
- 2) подання заяви про звільнення з посади;
- 3) набрання законної сили обвинувальним вироком суду;
- 4) припинення громадянства або виїзду за межі України на постійне проживання;
- 5) виявлення обставин, що відповідно до частини третьої цієї статті виключають можливість особи бути керівником національного органу стандартизації;
- 6) одноразового грубого порушення законодавства у сфері стандартизації;
- 7) невиконання посадових обов'язків, у тому числі за станом здоров'я, протягом більш як чотирьох місяців підряд;
- 8) набрання чинності рішенням суду про визнання особи недієздатною;
- 9) притягнення до відповідальності за корупційні порушення.

6. Повноваження керівника національного органу стандартизації достроково припиняються також у разі його смерті або на підставі рішення суду про оголошення особи померлою.

Стаття 12. Керівна рада

1. Керівна рада є дорадчо-наглядовим органом національного органу стандартизації та формується на паритетних засадах із представників:

1) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та інших центральних органів виконавчої влади, інших державних органів;

2) наукових установ, навчальних закладів, науково-технічних та інженерних товариств (спілок);

3) об'єднань суб'єктів господарювання (у тому числі суб'єктів малого і середнього підприємництва), організацій роботодавців та їх об'єднань;

4) громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів);

5) інших громадських організацій та професійних спілок.

2. Голова керівної ради та його заступники обираються керівною радою.

3. До повноважень керівної ради належать:

1) підготовка пропозицій щодо:

формування державної політики у сфері стандартизації;

здійснення контролю за дотриманням національним органом стандартизації процедур у сфері національної стандартизації;

процедур у сфері національної стандартизації;

приєднання до міжнародних та регіональних організацій стандартизації, укладення договорів про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з національними органами стандартизації інших держав;

2) схвалення проектів:

рішень щодо створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності;

програми робіт з національної стандартизації;

кваліфікаційних вимог до працівників національного органу стандартизації, положення про проведення атестації працівників зазначеного органу та складу атестаційної комісії;

щорічного звіту про діяльність національного органу стандартизації;

3) моніторинг та оцінка діяльності технічних комітетів стандартизації;

4) затвердження положення про комісію з апеляцій та змін до нього;

5) призначення та звільнення членів комісії з апеляцій;

б) нагляд за виконанням національним органом стандартизації його повноважень.

4. Організаційне забезпечення діяльності керівної ради здійснюється національним органом стандартизації.

5. Положення про керівну раду та її склад затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації.

Стаття 13. Комісія з апеляцій

1. Будь-яка заінтересована сторона або технічний комітет стандартизації має право звернутися до комісії з апеляцій шляхом подання апеляції, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю національного органу стандартизації були порушені процедури у сфері національної стандартизації.

Предметом апеляції не може бути зміст національного стандарту, кодексу ustalеної практики чи його проекту.

2. У разі коли комісія з апеляцій визнає, що рішення, дія чи бездіяльність національного органу стандартизації порушує процедури у сфері національної стандартизації, вона приймає рішення про підтримання апеляції, у якому рекомендує національному органу стандартизації усунути виявлене порушення.

Рішення комісії з апеляцій надається сторонам у письмовій формі.

3. Рішення комісії з апеляцій може бути оскаржене в судовому порядку.

Подання апеляції не обмежує права заявника на звернення до суду.

4. До складу комісії з апеляцій не можуть входити працівники національного органу стандартизації. Член комісії з апеляцій не може брати участь у розгляді апеляції в разі, якщо він перебував або перебуває у службовій чи іншій залежності від осіб, які є сторонами апеляції, або за наявності інших обставин, які викликають сумнів у неупередженості такого члена.

5. Комісія з апеляцій подає на розгляд керівної ради щорічний звіт про свою діяльність.

6. Положення про комісію з апеляцій, її склад та порядок розгляду апеляцій затверджує керівна рада.

Стаття 14. Технічні комітети стандартизації

1. Технічним комітетом стандартизації є форма співробітництва заінтересованих юридичних та фізичних осіб з метою організації і виконання робіт з міжнародної, регіональної, національної стандартизації у визначених сферах діяльності та за закріпленими об'єктами стандартизації.

2. До роботи в технічних комітетах стандартизації залучаються уповноважені представники органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та їх об'єднань, організацій роботодавців та їх об'єднань, наукових установ та навчальних закладів, науково-технічних та інженерних товариств (спілок), громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів), відповідних громадських організацій, професійних спілок, провідних науковців і фахівців.

Технічні комітети стандартизації формуються з урахуванням принципу представництва всіх заінтересованих сторін.

Членство в технічних комітетах стандартизації є добровільним.

3. До повноважень технічних комітетів стандартизації належать:

1) участь у роботі відповідних технічних комітетів стандартизації міжнародних і регіональних організацій стандартизації;

2) розроблення і погодження національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них;

3) участь у формуванні програми робіт з національної стандартизації;

4) перевіряння і перегляд національних стандартів та кодексів ustalеної практики, розробниками яких вони є;

5) погодження і надання пропозицій щодо скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них.

4. У разі відсутності технічного комітету стандартизації, сфера діяльності якого охоплювала б певні об'єкти стандартизації:

1) міжнародні, регіональні, національні стандарти та кодекси ustalеної практики на відповідні об'єкти стандартизації розробляють робочі групи, утворені національним органом стандартизації, до складу яких входять представники заінтересованих сторін.

2) національні стандарти та кодекси ustalеної практики погоджує, перевіряє, переглядає, розробляє зміни до них та приймає рішення щодо їх скасування та відновлення їх дії національний орган стандартизації.

5. Роз'яснення щодо положень національних стандартів та кодексів ustalеної практики надають відповідні технічні комітети стандартизації, а в разі їх відсутності — національний орган стандартизації.

6. Положення про технічні комітети стандартизації затверджує національний орган стандартизації.

7. Організаційне забезпечення діяльності технічних комітетів стандартизації здійснюють їх секретаріати.

Функції секретаріату технічного комітету стандартизації покладаються національним органом стандартизації на організацію, яка є юридичною

особою та офіційно заявить про намір здійснення функцій секретаріату і підтвердить спроможність організаційно, технічно та фінансово забезпечити його діяльність.

8. Технічні комітети стандартизації не можуть мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності.

Розділ III

ОСНОВНІ ЗАСАДИ, ПРОЦЕДУРИ РОЗРОБЛЕННЯ І ПРИЙНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ, КОДЕКСІВ УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЗМІН ДО НИХ

Стаття 15. Основні засади розроблення національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них

1. Національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них розробляються у такий спосіб, щоб не створювати технічних бар'єрів у торгівлі та запобігати їх виникненню.

2. Національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них повинні розроблятися на основі:

1) міжнародних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, якщо вони вже прийняті або перебувають на завершальній стадії розроблення, або відповідних їх частин, за винятком випадків, якщо вони можуть бути неефективними або невідповідними, зокрема з огляду на недостатній рівень захисту, суттєві кліматичні чи географічні чинники або суттєві технологічні проблеми;

2) регіональних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них або відповідних їх частин у разі, якщо міжнародні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них не можуть бути використані з причин, зазначених у попередньому абзаці;

3) стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них або відповідних їх частин держав, що є членами відповідних міжнародних чи регіональних організацій стандартизації або з якими укладено відповідні міжнародні договори України про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації;

4) наукових досягнень, знань і практики.

3. У разі якщо міжнародні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них, визначені в частині другій цієї статті, не беруться за основу для національного стандарту, кодексу усталеної практики та змін до них, національний орган стандартизації надає письмове пояснення на запит заінтересованої сторони.

4. У разі використання європейського стандарту повинно бути забезпечено ідентичність національного стандарту європейському. Протягом

визначеного строку повинно бути скасовано національний стандарт, положення якого суперечать положенням відповідного європейського стандарту.

5. Національні стандарти та кодекси усталеної практики повинні, за можливості, враховувати особливі потреби розвитку, фінансові та торговельні потреби держав — членів Світової організації торгівлі, що розвиваються.

6. Національні стандарти та кодекси усталеної практики повинні бути точними, чіткими та структурно уніфікованими, а положення за можливості повинні стосуватися характеристик продукції, а не вимог до її конструкції чи опису.

7. Національні стандарти та кодекси усталеної практики повинні бути викладені таким чином, щоб їх неможливо було використовувати з метою введення в оману споживачів продукції, якої стосується національний стандарт та кодекс усталеної практики, або надавати перевагу виробнику продукції чи продукції залежно від місця її виготовлення.

8. З метою реалізації інвалідами прав та свобод людини і громадянина під час розроблення національних стандартів та кодексів усталеної практики враховуються потреби інвалідів та/або застосовуються принципи пристосування та сучасного дизайну.

Стаття 16. Пропозиції щодо проведення робіт з національної стандартизації

1. Заінтересовані сторони подають національному органу стандартизації пропозиції щодо проведення робіт з національної стандартизації, які стосуються розроблення, перегляду, скасування національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них.

2. Пропозиції щодо проведення робіт з національної стандартизації розглядаються відповідним технічним комітетом стандартизації з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку стандартизації та вимог, установлених у частині другій статті 15 цього Закону.

3. Національний орган стандартизації повідомляє сторони, яка подала пропозицію щодо проведення робіт з національної стандартизації, про включення такої пропозиції до програми робіт з національної стандартизації або про відмову в її включенні до програми не пізніше ніж через 60 днів з дня отримання відповідної пропозиції.

4. Національний стандарт, кодекс усталеної практики та зміни до них вважаються такими, що перебувають на стадії розроблення, з дня прийняття рішення про включення пропозиції щодо їх розроблення до програми робіт з національної стандартизації до дня їх прийняття національним органом стандартизації.

Стаття 17. Підготовка програми робіт з національної стандартизації

1. Національний орган стандартизації готує програму робіт з національної стандартизації, до якої включаються роботи з розроблення, перегляду, скасування національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них.

2. Програма робіт з національної стандартизації складається для координації виконання відповідних робіт.

3. Національний орган стандартизації повинен вживати заходів для уникнення дублювання робіт з стандартизації, що виконуються відповідними міжнародними або регіональними організаціями стандартизації.

4. Програма робіт з національної стандартизації повинна містити для кожного національного стандарту, кодексу усталеної практики та змін до них інформацію про етап, досягнутий у їх розробленні, і посилання на міжнародні чи регіональні стандарти та кодекси усталеної практики, що взяті за основу.

5. Національний орган стандартизації повинен щонайменше один раз на шість місяців оприлюднювати програму робіт з національної стандартизації із зазначенням свого найменування та адреси, а також назв конкретних національних стандартів та кодексів усталеної практики, які розробляються, переглядаються, скасовуються та до яких вносяться зміни. Повідомлення про оприлюднення програми робіт з національної стандартизації публікуються в офіційному виданні національного органу стандартизації та розміщуються на його офіційному веб-сайті.

6. Після оприлюднення програми робіт з національної стандартизації національний орган стандартизації повинен повідомити про це відповідні міжнародні чи регіональні організації стандартизації, використовуючи форму звітності цих організацій.

Стаття 18. Повідомлення про проекти національних стандартів, кодексів усталеної практики та зміни до них, запити щодо коментарів

1. Після розроблення першої редакції проекту національного стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього національний орган стандартизації оприлюднює повідомлення про цей проект у своєму офіційному виданні та на власному офіційному веб-сайті. У повідомленні зазначаються:

1) позначення та назва проекту національного стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього;

2) усі відхилення проекту національного стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього від відповідного міжнародного, регіонального стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього;

3) адреса та строк надання коментарів усіма заінтересованими сторонами;

4) інформація про спосіб отримання проекту національного стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього.

2. Коментарі до проектів національних стандартів, кодексів усталеної практики чи змін до них надаються протягом 60 днів з дня оприлюднення інформації, визначеної в частині першій цієї статті, за винятком термінових питань оборони, охорони здоров'я, безпеки довкілля та підготовки проекту національного стандарту для розроблення відповідного технічного регламенту.

3. Коментарі всіх заінтересованих національних або іноземних сторін щодо проектів національних стандартів, кодексів усталеної практики чи змін до них розглядаються відповідним технічним комітетом стандартизації або робочою групою, яка розробляє проект національного стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього.

4. Відповіді на коментарі щодо проектів національних стандартів, кодексів усталеної практики чи змін до них, отримані від органів стандартизації інших держав, міжнародних або регіональних організацій стандартизації, які дотримуються Кодексу добросовісної практики з розроблення, прийняття та застосування стандартів відповідно до Угоди Світової організації торгівлі про технічні бар'єри в торгівлі, що є додатком до Маракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі 1994 року, надаються в стислі терміни, але не пізніше терміну прийняття. Відповідь повинна містити пояснення стосовно необхідності відхилення від міжнародного або регіонального стандарту, кодексу усталеної практики чи змін до нього.

5. Після закінчення строку надання коментарів до проектів національних стандартів, кодексів усталеної практики чи змін до них розробник розглядає отримані коментарі та враховує їх в остаточному проекті або обґрунтовано відхиляє.

Стаття 19. Прийняття і скасування національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них

1. Проекти національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них не підлягають погодженню з центральними органами виконавчої влади, іншими державними органами.

2. Міжнародні та регіональні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них приймаються як національні стандарти, кодекси усталеної практики та зміни до них національним органом стандартизації.

3. У разі досягнення консенсусу щодо проекту національного стандарту, кодексу ustalеної практики та змін до них національний орган стандартизації приймає їх та визначає термін набрання ними чинності з урахуванням періоду підготовчих заходів.

4. За пропозиціями заінтересованих сторін національний орган стандартизації може встановити строк одночасної дії прийнятого національного стандарту чи кодексу ustalеної практики та чинного національного стандарту чи кодексу ustalеної практики на один і той же об'єкт стандартизації.

5. У разі якщо технічний комітет стандартизації погоджує пропозиції щодо скасування національних стандартів та кодексів ustalеної практики, національний орган стандартизації приймає рішення з цього питання.

6. Інформація про прийняті і скасовані протягом місяця національні стандарти, кодекси ustalеної практики, зміни до них та ті з них, дію яких відновлено, оприлюднюється наступного місяця в офіційному виданні національного органу стандартизації та на його офіційному веб-сайті.

Стаття 20. Перевіряння національних стандартів та кодексів ustalеної практики

1. Національний орган стандартизації координує діяльність з перевіряння національних стандартів та кодексів ustalеної практики на відповідність законодавству, потребам виробників та споживачів, рівню розвитку науки і техніки, інтересам держави, вимогам міжнародних, регіональних стандартів та кодексів ustalеної практики.

Національні стандарти та кодекси ustalеної практики перевіряються не рідше ніж один раз на п'ять років.

Розділ IV

ЗАСТОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ТА КОДЕКСІВ УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ

Стаття 21. Застосування національних стандартів та кодексів ustalеної практики

1. Національні стандарти та кодекси ustalеної практики застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах.

2. Національні стандарти та кодекси ustalеної практики застосовуються на добровільній основі, за винятком випадків, коли обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.

3. Національний орган стандартизації забезпечує розміщення на офіційному веб-сайті текстів національних стандартів та кодексів ustalеної практики, обов'язковість застосування яких установлена нормативно-правовими актами.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, враховуючи особливості цієї сфери, визначає порядок застосування національних стандартів та кодексів усталеної практики для задоволення потреб оборони України відповідно до покладених на нього завдань.

Стаття 22. Знак відповідності продукції національним стандартам

1. Національний орган стандартизації має право встановлювати знак відповідності продукції національним стандартам.

2. Відповідність продукції національним стандартам добровільно підтверджується в порядку, встановленому національним органом стандартизації.

Розділ V

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРАВО
ВЛАСНОСТІ НА НАЦІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ, КОДЕКСИ
УСТАЛЕНОЇ ПРАКТИКИ ТА КАТАЛОГИ**

Стаття 23. Інформаційне забезпечення

1. Національні стандарти, кодекси усталеної практики, зміни до них та розроблені національним органом стандартизації каталоги видаються, відтворюються та розповсюджуються національним органом стандартизації.

2. Видання, відтворення і розповсюдження документів відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації, здійснюються зазначеним органом відповідно до положень цих організацій.

3. Для надання інформації заінтересованим сторонам національний орган стандартизації створює та веде Національний фонд нормативних документів, функціонує як Національний інформаційний центр міжнародної інформаційної мережі ISONET, складає та веде каталог національних стандартів та кодексів усталеної практики.

4. Інформаційні послуги надаються національним органом стандартизації на договірних засадах шляхом видання, відтворення та розповсюдження офіційних текстів національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, розроблених національним органом стандартизації каталогів, іншої друкованої продукції стосовно прийнятих національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них, а також стандартів, кодексів усталеної практики, документів та змін до них відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації чи з якими він співпрацює відповідно до положень цих організацій або відповідних договорів, інших інформаційних та довідкових видань з питань стандартизації, а також їх

розповсюдження інформаційними мережами в порядку ініціативи та на замовлення.

Стаття 24. Право власності на національні стандарти, кодекси усталеної практики та каталоги

1. Право власності на національні стандарти, кодекси усталеної практики та розроблені національним органом стандартизації каталоги належить національному органу стандартизації.

2. Національний стандарт та кодекс усталеної практики може розроблятися на продукцію, яка є об'єктом стандартизації та одночасно об'єктом інтелектуальної або промислової власності, якщо національний орган стандартизації отримав дозвіл від власника прав на продукцію в установленому законом порядку.

3. Забороняється повністю чи частково видавати, відтворювати з метою розповсюдження і розповсюджувати як офіційні видання будь-які національні стандарти, кодекси усталеної практики та розроблені національним органом стандартизації каталоги або їх частини на будь-яких носіях інформації без дозволу національного органу стандартизації чи уповноваженої ним особи.

4. У разі видання, відтворення чи розповсюдження національного стандарту, кодексу усталеної практики та розробленого національним органом стандартизації каталогу або їх частини без дозволу національного органу стандартизації зазначений орган не несе відповідальності за невідповідність тексту розповсюджуваного документа його офіційному тексту чи за наслідки, спричинені застосуванням розповсюдженого документа.

5. Національний орган стандартизації має право на відшкодування збитків, завданих йому недозволенним виданням, відтворенням та розповсюдженням національного стандарту, кодексу усталеної практики та розробленого національним органом стандартизації каталогу або їх частини, відповідно до закону.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 25. Міжнародне співробітництво у сфері стандартизації

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, вживає заходів щодо адаптації законодавства України у сфері стандартизації до законодавства Європейського Союзу.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та національний орган

стандартизації в межах своїх повноважень здійснюють співробітництво у цій сфері з відповідними органами інших держав.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, представляє інтереси України в міжурядових організаціях стандартизації, укладає міжнародні договори про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з цими організаціями та відповідними урядовими і міжурядовими органами інших держав відповідно до Закону України “Про міжнародні договори”.

Національний орган стандартизації представляє інтереси України в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації, приймає рішення про приєднання до цих організацій, укладає договори про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з національними органами стандартизації інших держав.

Національний орган стандартизації вживає заходів щодо виконання зобов'язань, узятих за результатами участі в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації.

4. Якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються норми міжнародних договорів.

Розділ VII

ФІНАНСУВАННЯ РОБІТ ІЗ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Стаття 26. Джерела фінансування

1. Роботи з національної стандартизації фінансуються замовниками цих робіт.

2. Джерелами фінансування є:

кошти Державного бюджету України;

кошти, передбачені на виконання програм і проектів;

кошти суб'єктів господарювання;

кредити банків;

інші не заборонені законодавством джерела фінансування.

3. Забезпечення участі у роботі керівних органів міжнародних та регіональних організацій стандартизації та сплата членських внесків до цих організацій здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 27. Витрати на виконання робіт з національної стандартизації

1. Витрати суб'єктів господарювання, пов'язані з розробленням національних стандартів та кодексів усталеної практики, належать до витрат, пов'язаних з науково-технічним забезпеченням їх господарської діяльності.

2. Витрати бюджетних установ, пов'язані з розробленням національних стандартів та кодексів усталеної практики, відшкодовуються за рахунок коштів, передбачених на утримання цих установ.

3. Замовниками послуг з виконання робіт з національної стандартизації за кошти Державного бюджету України є центральні органи виконавчої влади, а єдиним надавачем таких послуг – національний орган стандартизації.

4. Державна закупівля послуг з виконання робіт з національної стандартизації за кошти Державного бюджету України здійснюється без торгів (конкурсних торгів).

5. Методика визначення трудомісткості та вартості робіт з національної стандартизації за кошти Державного бюджету України встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації.

Стаття 28. Використання коштів, одержаних від реалізації стандартів, кодексів усталеної практики та каталогів

1. Кошти, одержані від реалізації національних, регіональних, міжнародних стандартів, кодексів усталеної практики та розроблених національним органом стандартизації каталогів, спрямовуються на виконання робіт з національної стандартизації та розвиток науково-технічної бази.

Розділ VIII

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім:

пункту 7 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення”, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону;

підпункту 4 пункту 3 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення”, який набирає чинності через два роки з дня опублікування цього Закону.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України “Про стандартизацію” (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 31, ст. 145; 2006 р., № 12, ст. 101; 2010 р., № 33, ст. 471; із змінами, внесеними Законом України від 16 жовтня 2012 року № 5463-VI).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18–22, ст. 144):

абзац четвертий частини другої статті 12 викласти в такій редакції:

“технічне регулювання”;

у статті 15:

частину першу викласти в такій редакції:

“1. У сфері господарювання застосовуються технічні регламенти, стандарти та кодекси усталеної практики.”;

абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

“суб’єктів господарювання, якщо обов’язковість застосування стандартів встановлено відповідно до закону;”;

у статті 259:

у частині четвертій слова “державної системи класифікації техніко-економічної та соціальної інформації” замінити словами “національної системи класифікації”;

частину п’яту викласти в такій редакції:

“5. Складовою частиною національної системи класифікації є національні класифікатори. Національні класифікатори та процедури їх розроблення затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку.”;

частину шосту виключити;

2) у Законі України “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності” (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 12, ст. 101; 2007 р., № 35, ст. 488; 2008 р., № 23, ст. 218; 2009 р., № 24, ст. 297; 2011 р., № 21, ст. 144; 2012 р., № 36, ст. 420; із змінами, внесеними законами України від 2 жовтня 2012 року № 5312-VI та від 16 жовтня 2012 року № 5463-VI):

у статті 1:

в абзаці другому слова “стандартах, кодексах усталеної практики та технічних умовах” замінити словами “національних стандартах і кодексах усталеної практики”;

в абзаці четвертому слово “стандартів,” виключити;

в абзаці шостому слово “стандартів,” виключити;

у статті 2:

у частині першій слово “стандартизації,” виключити;

у частині третій слова “, а також на поводження з ядерними матеріалами, лікарськими засобами, на будівельні норми, стандарти медичних послуг, бухгалтерської звітності, освіти та інші соціальні стандарти, що регулюються законодавством України” виключити;

у назві та тексті статті 3 слово “стандартизації,” виключити;

у статті 4:

у назві статті слова “стандартизації та” виключити;
у тексті статті слова “стандартизації та/або” виключити;
у статті 5:

у назві статті слово “стандартів,” виключити;
у частині першій та в абзаці першому частини другої слова “національні стандарти,” виключити;
у частині третій слово “стандарту,” виключити;
у частині четвертій слово “стандарти,” виключити;
у частині п’ятій слова “стандарти та” виключити;
частину шосту викласти в такій редакції:

“Коментарі всіх заінтересованих національних або іноземних сторін щодо проектів технічних регламентів та процедур оцінки відповідності розглядаються відповідною робочою групою чи іншим органом, який розробляє технічний регламент або процедуру оцінки відповідності.”;

частину сьому виключити;
у статті 6 слова “національні стандарти,” виключити;
статті 8 — 12 виключити;
частину другу статті 18 викласти в такій редакції:

“Заінтересовані сторони (їх уповноважені представники), які подали національному органу стандартизації пропозиції щодо проведення робіт з національної стандартизації, що включені до програми робіт з національної стандартизації, на підставі письмового звернення обов’язково залучаються до участі в роботі відповідної робочої групи з розроблення технічних регламентів.”;

у частині першій статті 20 слова “центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації,” замінити словами “центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації,”;

3) частину третю статті 2 Закону України “Про здійснення державних закупівель” (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 33, ст. 471 із наступними змінами) доповнити абзацом такого змісту:

“послуги з виконання робіт із стандартизації.”;

4) у частині другій статті 9 Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343; із змінами, внесеними законами України від 16 жовтня 2012 року № 5459-VI та від 20 листопада 2012 року № 5496-VI) слова та цифри “, а також національних стандартів і кодексів усталеної практики за класами 91 і 93 Українського класифікатора нормативних документів (крім позицій, що

стосуються лічильників, машин та устаткування), утворює та припиняє діяльність технічних комітетів стандартизації у цій сфері” виключити;

5) у Декреті Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 46-93 “Про стандартизацію і сертифікацію” (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 27, ст. 289; 1997 р., № 31, ст. 201; 2000 р., № 5, ст. 34; 2001 р., № 4, ст. 16; 2002 р., № 9, ст. 68; 2003 р., № 16, ст. 126, ст. 128; 2004 р., № 16, ст. 238; 2005 р., № 51, ст. 557; 2010 р., № 5, ст. 41; 2011 р., № 40, ст. 402):

статті 4 — 9 виключити;

у пункті 1 статті 15 слово “обов’язковим” виключити;

в абзаці другому статті 16 слово “державним” замінити словом “національним”.

4. Міждержавні стандарти (ГОСТ), що діяли на момент набрання чинності Угодою про проведення узгодженої політики в галузі стандартизації, метрології і сертифікації від 13 березня 1992 року, та республіканські стандарти Української Радянської Соціалістичної Республіки (РСТ УРСР) застосовуються як національні стандарти до їх заміни на національні стандарти чи скасування в Україні.

5. Стандарти, прийняті центральними органами виконавчої влади до набрання чинності цим Законом, а також галузеві стандарти (ОСТ) та прирівняні до них інші нормативні документи колишнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік, галузеві стандарти України (ГСТУ) (далі – галузеві стандарти) застосовуються до їх заміни на національні стандарти чи скасування в Україні, але не більш як десять років з дня набрання чинності цим Законом.

Протягом десяти років з дня набрання чинності цим Законом центральні органи виконавчої влади мають право у відповідних сферах діяльності та в межах своїх повноважень:

перевіряти, переглядати та скасовувати галузеві стандарти;

установлювати процедури перевіряння, перегляду та скасування галузевих стандартів;

брати участь у роботі спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій, що займаються стандартизацією у відповідних сферах діяльності, членами яких вони є чи з якими співпрацюють на підставі положень цих організацій або відповідних договорів;

видавати і розповсюджувати галузеві стандарти, каталоги галузевих стандартів, документи спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій, що займаються стандартизацією у відповідних сферах діяльності, членами яких вони є чи з якими співпрацюють на підставі

положень цих організацій або відповідних договорів, а також делегувати ці повноваження іншим особам.

Інформація про скасовані галузеві стандарти та зміни до них оприлюднюється відповідно до процедур, установлених відповідними центральними органами виконавчої влади.

Галузеві стандарти застосовуються на добровільній основі, за винятком випадків, коли обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами. Застосування галузевих стандартів може бути обов'язковим лише для центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління.

Право власності на галузеві стандарти та видані центральними органами виконавчої влади каталоги належить державі. Від імені держави права власника на ці документи здійснюють відповідні центральні органи виконавчої влади.

6. Стандарти науково-технічних та інженерних товариств і спілок, стандарти підприємств та технічні умови, прийняття яких було передбачено Декретом Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 46-93 "Про стандартизацію і сертифікацію", застосовуються як стандарти організацій.

7. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

забезпечити утворення юридичної особи публічного права, що виконує функції національного органу стандартизації;

забезпечити затвердження нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

розробити та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**